

УДК 330.3:331.101.262

Коломієць В.М.

кандидат економічних наук, доцент, докторант,
Дніпропетровський національний університет
залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна

ОСВІТА ЯК ФОРМА ІНВЕСТИЦІЙ В ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Метою статті є обґрунтування економічних функцій освітніх інвестицій у відтворення і накопичення людського капіталу національної економіки. Результати інвестицій в освіту є непередбаченими і тому підлягають перегляду основних підходів, плануванню. Витрати на освітні інвестиції в людський капітал покладаються безпосередньо на носіїв капіталу, а також на все суспільство через систему фінансування освіти. Повернення інвестицій має полягати у майбутній більш високій продуктивності праці, доходах громадян, а, отже, податках, що зумовлює економічний ефект від зроблених вкладень. Ефективність розвитку національної економіки залежить від кількості інвестованих в освіту коштів.

Ключові слова: людський капітал, освіта, інвестиції, експорт освітніх послуг, економічне зростання, національна економіка.

ОБРАЗОВАНИЕ КАК ФОРМА ИНВЕСТИЦИЙ В ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ

Коломиец В.Н.

Целью статьи стало обоснование экономических функций образовательных инвестиций в воспроизводство и накопление человеческого капитала национальной экономики. Результаты инвестиций в образование непредсказуемы и потому подлежат пересмотру основных подходов, планированию. Расходы на образовательные инвестиции в человеческий капитал возлагаются непосредственно на носителей капитала, а также на все общество через систему финансирования образования. Возврат инвестиций должен заключаться в будущих более высоких производительности труда, доходов граждан, а, следовательно, налогов, что обуславливает экономический эффект от сделанных вложений. Эффективность развития национальной экономики зависит от количества инвестированных в образование средств.

Ключевые слова: человеческий капитал, образование, инвестиции, экспорт образовательных услуг, экономический рост, национальная экономика.

EDUCATION AS A FORM OF INVESTMENTS IN THE HUMAN CAPITAL OF NATIONAL ECONOMY

Kolomiets V.

Human capital is an indispensable determinant of economic growth. The purpose of the article was to substantiate the economic functions of educational investment in the reproduction and accumulation of the human capital of the national economy. Among the main forms of investment in human capital are education, training and retraining, raising the level of knowledge. The results of investment in education are unpredictable and therefore subject to review of the main approaches, planning. Expenditures on educational investment in human capital are assigned directly to the holders of capital, as well as to the whole society through the system of financing of education. Return of investment should consist in future higher productivity of labor, incomes of citizens, and, consequently, taxes, which determines the economic effect of the investments made. The effectiveness of the development of the national economy depends on the number of funds invested in education.

Keywords: human capital, education, investment, export of educational services, economic growth, national economy.

Постановка проблеми. Розвиток національної економіки у сучасному розумінні більше не може розглядатися тільки як зростання обсягу матеріальних благ і послуг. Тільки економічні показники не можуть служити універсальними критеріями при розподілі суспільних ресурсів або при ранжуванні країн за рівнем розвитку. Останніми десятиліттями все більше уваги приділяється виміру економічного розвитку через людський капітал. Цей факт відображений у багатьох програмних і аналітичних документах міжнародних організацій, ООН, Світового Банку та інших, починаючи з 1990 року. Тому у сучасних

економічних, управлінських теоріях з посеред матеріальних, фінансових та інформаційних ресурсів, саме людський капітал розглядається як найважливіший фактор, завдяки якому національна економіка може добитися успіху. Було визнано, що будь який розвиток держави неможливий без участі людського потенціалу. Інноваційна економіка так само розвивається на засадах людського капіталу. Її особливість полягає у тому, що в процесі її провадження мають приймати участь велика кількість високоосвічених людей, які займаються творчим процесом на сучасному унікальному інноваційно-технологічному ринку праці. Тому

так гостро стоїть проблема підготовки висококваліфікованих, здатних до продуктивної праці, до самостійного набування знань фахівців.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Концепція використання ресурсів, втілених у людей, на відміну від ресурсів робочої сили, з'явилася вже в початковий період розвитку економічної думки з часів В. Петті на початку XVII століття. Походить вона від виявлення впливу, який на багатство нації має рівень освіти і вміння її громадян. Такі набуті навички і знання було визнано формою постійного капіталу, оскільки явище подібно до того, коли капітал вимагає інвестицій і приносить певну ренту в майбутньому без здійснення торгівлі ним.

Наприкінці XIX – початку XX століть були закладені базові засади майбутньої теорії людського капіталу у дослідженнях У. Беджхота, Дж. М-Кларка, Ф. Ліста, Дж. Мак-Кулоха, Г. Маклеода, А. Маршалла, Дж. Мілля, Г. Сіджуїка, А. Сміта, Т. Уйтштейна, Дж. Уолша, У. Фарра, І. Фішера.

А. Сміт стверджував, що освіта і навчання мають бути визнані як інвестиції у співробітників [1]. Він також зауважив, що продуктивність праці робітників, які мають певні навички, більш висока, ніж у працівників без таких навичок.

Подальші концепції людського капіталу, як основного фактора виробництва, проблеми інвестицій в людський капітал сформулювали в працях таких класиків політичної економіки як Т. Шульц, Г. Беккер, Х. Боуен, А. Делі, М. Амстронг, Л. Туроу та інші.

Значний внесок у дослідження концепції людського капіталу, зміст яких полягає у зростаючій ролі людини, внесли українські вчені В. Антонюк, С. Бандур, І. Бондар, П. Борщевський, М. Долішній, С. Дорогунцов, Т. Заяць, М. Карлін, С. Качан, В. Козак, А. Колот, Ю. Краснов, Л. Кривенко, В. Лагутін, Е. Лібанова, Н. Лук'янченко, В. Мандибур, В. Новіков, О. Новікова, В. Онікієнко, І. Петрова, С. Пирожков, В. Савченко, М. Семикіна, А. Чухно та інші.

Уявлення про те, що виробництво все більшої кількості товарів і послуг є найкращим шляхом підвищення життєвого рівня і вирішення інших загальнонаціональних завдань, є певною мірою застарілим та однобічним. Такий підхід призводить до недооцінки багатьох неекономічних параметрів розвитку національної економіки. Рівень життя людей може бути відносно низьким при формально високих показниках економічного росту. Можлива і протилежна ситуація – відносно високий рівень життя при помірних показниках економічного росту.

Останніми десятиріччями в мікроекономічних та макроекономічних дослідженнях визнається, що людина разом зі своїм інтелектуальним потенціалом і здібностями, являє собою стратегічний ресурс (його можна формувати, розвивати), який є потенційно новим джерелом конкурентоспроможності як особистості, так і підприємств, національної економіки, світового господарства. Сучасні як вітчизняні, так і зарубіжні вчені, метою своїх досліджень ставлять вивчення життєдіяльності людини як носія суб'єктивних знань і вміння, що складають засади людського капіталу.

Г. Беккер, лауреат Нобелівської премії 1992 року, проаналізував вплив різних чинників на рівень індивідуальних інвестицій в людський капітал [2], а

також оцінив прогнозовані з них доходи. Людський капітал – це наявний у кожного запас знань, навичок, мотивацій. Інвестиції в нього можуть здійснюватися за такими напрямками, як освіта, накопичення виробничого досвіду, охорона здоров'я, географічна мобільність, вміння пошуку інформації. Відправним пунктом для Г. Беккера слугувало уявлення, що при вкладанні своїх коштів в підготовку і освіту, учні та їх батьки поведуться раціонально, зважуючи відповідні вигоди і витрати. Окрім того, інвестування в людський капітал не обмежене тільки освітою, хоча і вважається за основне джерело даного виду капіталу. Важливими джерелами є також знання, що здобуті від батьків, досвід і вміння, отримані як на робочому місці, так і взагалі від певної діяльності [2].

Мета статті. Тому метою статті є обґрунтування економічних функцій освітніх інвестицій у відтворення і накопичення людського капіталу національної економіки.

Виклад основного матеріалу. Теоретичні дослідження доводять, що людський капітал через свій вплив на поступ технічного прогресу є невід'ємною детермінантою економічного зростання в довгостроковій перспективі. Численні емпіричні дослідження стосуються позитивного впливу кваліфікації і вміння, а отже освіти та навчання працівників на темпи зростання. Про це свідчать визначення основних детермінантів у процесі формування концепцій людського капіталу (табл. 1).

Таблиця 1. Ключові детермінанти формування концепцій людського капіталу

Автори	Основні детермінанти
А. Сміт [1]	Освіта і навчання мають бути визнані як інвестиції у співробітників. Продуктивність праці робітників, які мають певні навички, більш висока, ніж у працівників без таких навичок
Д. Минсер [3]	Розробив емпіричні основи теорії людського капіталу. Визначив співвідношення розподілу доходів в Америці з різною якістю освіти і навчання за місцем роботи серед робітників, підрахувавши, що в 1950-х і 1960-х річний дохід виростав на 5-10 % за кожен рік додаткового навчання
Г. Беккер [2]	Людський капітал – це наявний у кожного запас знань, навичок, мотивацій. Інвестиціями в нього можуть бути освіта, накопичення виробничого досвіду, охорона здоров'я, географічна мобільність, пошук інформації. Відправним пунктом служило уявлення, що при вкладанні своїх коштів в підготовку і освіту учні та їх батьки поведуться раціонально, зважуючи відповідні вигоди і витрати
Т. Шульц [4]	Людський капітал – це всі людські здібності – як вроджені, так і набуті. Властивості, які є цінними і можуть бути розвинені за допомогою відповідних вкладень, визнаються людським капіталом
Е. Долан, Д. Ліндсей [5]	Людський капітал розуміється у вигляді розумових здібностей, отриманих через формальне навчання чи освіту, або як практичний досвід

Унікальність людського капіталу, порівняно з іншими ресурсами підприємства, розглядається як

такий ресурс, що може підсилювати своє значення, в той час як інші ресурси залежно від термінів їх використання знецінюються. Тому стратегічне управління людським капіталом вважається в даний час найважливішим фактором, що дозволяє національній економіці впроваджувати динамічні зміни економічних умов, а співробітникам адаптуватися до змін поглядів і очікувань відносно професійної діяльності.

Різноманітні підходи до визначення людського капіталу розглядають працівників як активи, які формуються, підтримуються і які потребують інвестування. Інвестиції в людський капітал мають складний характер, а на цей час не існує поки що жодних загальноприйнятих методик його вимірювання.

Безумовно, однією з форм інвестиції є освіта, однак, інші форми важко однозначно визначити і моделювати. У 1964 році Г. Беккер розвинув ідею людського капіталу до рівня концепції, відповідно до якої отримання освіти і придбання додаткових навичок розглядаються як своєрідний інвестиційний проект [2]. Серед основних форм вкладення в людський капітал економістами виділяються освіта, підготовка та перепідготовка на підприємстві, підвищення рівня знань, що спричиняє збільшення обсягу людського капіталу.

Накопичення людського капіталу відбувається під час різних видів соціальних взаємодій, зокрема, через активну участь в організаціях неурядових та місцевих подій. Можливо врахувати безпосередні витрати на ці форми діяльності та важко визначити, якою мірою вони є витратами на внутрішнє споживання. Крім того, важко відрізнити потоки цього капіталу від його стану. Певним здається тільки те, що величезний вплив на зростання людського капіталу має освіта, тобто, де-факто освітня політика держави [6].

В сучасному суспільстві відповідальність, економічні витрати і ризики інвестицій в людський капітал перекладаються на саму людину. І, навіть, коли людина отримала середню, професійну чи вищу освіту, це не надає надійної гарантії для досягнення бажаного соціального статусу [6, с. 6]. За влучним висловом У. Бека, система освіти у сучасному суспільстві (в суспільстві ризиків) нагадує «примарний вокзал». Поїзди вже не ходять за розписом або йдуть в іншому напрямі, вагони переповнені, але білети все рівно треба брати [7].

Освіта, звичайно, не втрачає свого значення, але її результати є непередбаченими і тому підлягають перегляду основних підходів, плануванню. В наш час прискорених глобалізаційних процесів гостро повстало питання освітнього експорту як нової форми економічних відносин. Основною мотивацією експорту освітніх послуг є отримання значних коштів і розвиток економіки.

Міжнародний ринок вищої освіти становить близько 100 млрд. доларів. За даними ЮНЕСКО, на світовому ринку освітніх послуг присутні вищі навчальні заклади понад 140 країн. За статистикою іноземний студент витрачає приблизно п'яту частину власних витрат в країні перебування на навчання, і чотири п'ятих – на проживання, харчування, розваги тощо. У США вища освіта – п'ята у грошовому обчисленні стаття експорту американської економіки, яка інколи перевищує обсяг надходжень від експорту зброї. В Австралії освітня галузь є третім найбільшим джерелом бюджетних надходжень в економіку країни. У 2014 р. канадський уряд

визнав міжнародну освіту ключовим фактором у створенні нових робочих місць та покращенні добробуту і планує до 2022 р. вдвічі збільшити кількість іноземних студентів – до 450 тис. осіб. Це призведе до зростання витрат іноземних студентів у країні до 16,1 млрд. доларів і дозволить створити в Канаді щонайменше 86,5 тис. нових робочих місць [8].

Протягом кількох років аналітичний центр CEDOS збирає та аналізує дані про кількість українських громадян, які навчаються у закордонних університетах [9]. Виходячи з теоретичної моделі інвестицій в людський капітал (міграція як частковий випадок, оскільки збільшує продуктивність людини) та на основі огляду літератури, аналітичний центр CEDOS доповнив існуючу базу даних змінними, які можуть визначати фактори, що впливають на рішення студентів мігрувати. Згідно моделі інвестицій в людський капітал під час прийняття рішення щодо еміграції особа порівнює вигоди від міграції з витратами пов'язаними з переїздом. Однак у випадку міграції студентів ця модель ускладнюється тим, що освіта також виступає інвестицією в людський капітал, оскільки зазвичай збільшує майбутній дохід. З огляду на дану залежність, студенти можуть їхати навчатись за кордон у двох випадках. По-перше, можливості для навчання вдома обмежені, але віддача від освіти вдома висока, тому вони здобувають бажану освіту й повертаються додому. По-друге, можливості для навчання вдома є, але віддача від освіти нижча, ніж в обраній країні, тому вони їдуть здобувати освіту за кордон з намірами там залишитись на постійне проживання.

Оцінка якості вищої освіти студентами була здійснена за ініціативи Фонду «Демократичної ініціативи», що відображено на рис. 1.

Аналітичний центр CEDOS припустив, що більшість українських студентів, що навчаються за кордоном, мігрували саме з другої причини [9]. Їх припущення базуються на тому, що в Україні доступ до вищої освіти практично необмежений через суттєве державне замовлення і порівняно низьку вартість навчання на контрактній формі, а віддача від вищої освіти порівняно низька. Згідно з дослідженнями, кожен рік вищої освіти в середньому збільшував місячну заробітну плату на 5,6%. Водночас віддача від освіти у Європейській Спільноті була суттєво вища. У 2005 році у 28 країнах Європейської Спільноти збільшення заробітної плати після здобуття вищої освіти в середньому складало 43% (наприклад в Польщі – 45%, Німеччині – 32%, Чехії – 44%) [9].

Результатом розвитку експорту освітніх послуг є все більш активне включення освітніх закладів в конкурентну боротьбу за залучення іноземних студентів. Так, наприклад, в Польщі останніми роками спостерігається безпрецедентне зростання кількості іноземних студентів. У 2016/17 навчальному році в країні навчалося 65 793 іноземних студентів з 166 країн, що більш ніж на 8,5 тисяч більше, ніж роком раніше (зростання більш ніж на 15%) [9] (див. рис. 2).

Таке зростання кількості іноземних студентів спостерігається протягом періоду з 2005 року. В даний час іноземні студенти складають 4,88% від загальної кількості студентів у Польщі (вісім років тому їх було всього 0,61%, у 2015/2016 навчальному році – 4,07%). Треба відзначити, що така тенденція зумовлена,

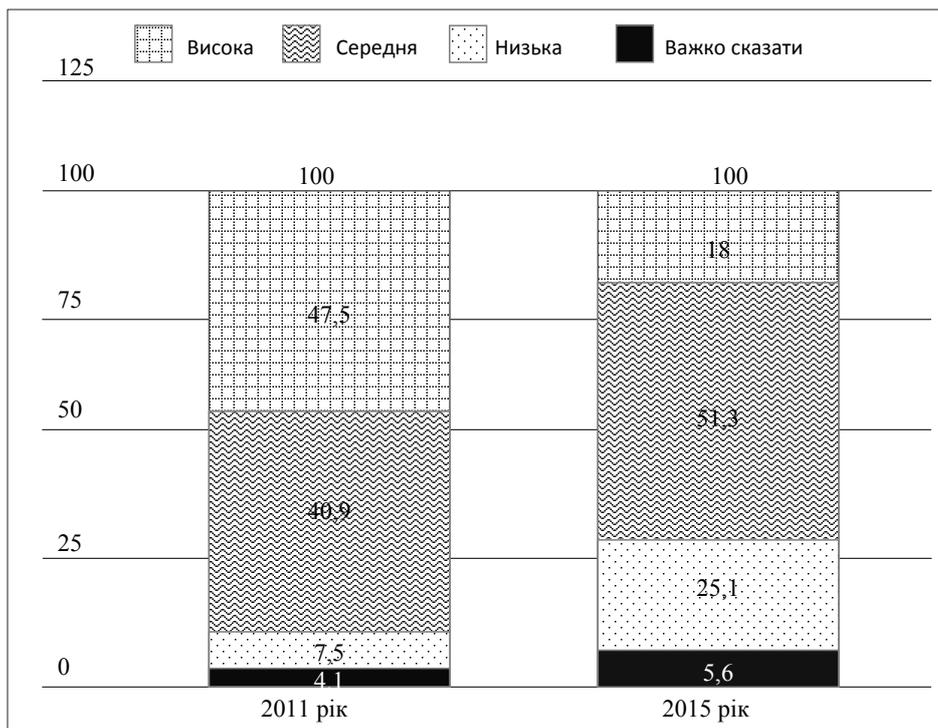

Рис. 1. Оцінка якості вищої освіти студентами [9]

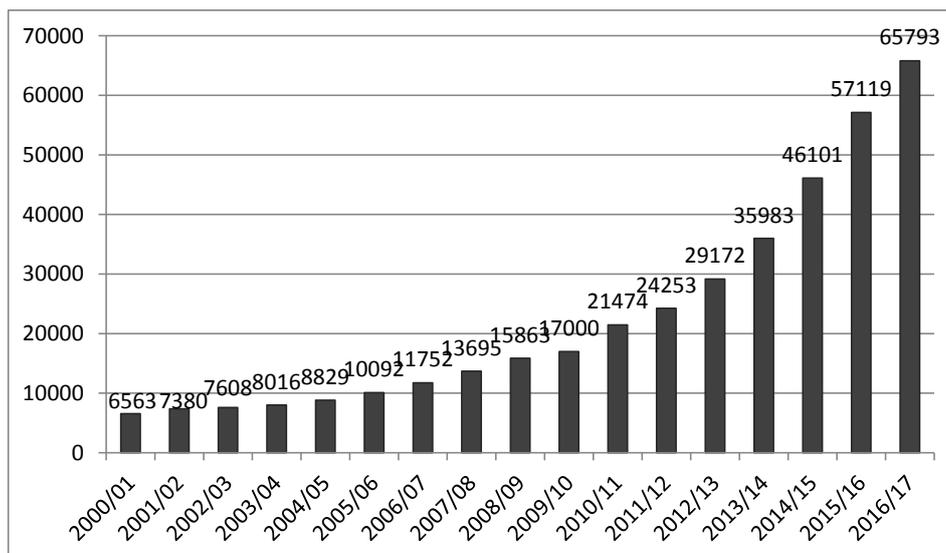

Рис. 2. Ріст кількості іноземних студентів по рокам у Польщі, осіб

головним чином, небувалим напливом студентів з України. За останніми даними GUS (Головне статистичне управління Польщі) в 2016–2017 навчальному році їх навчається 35 584 осіб – тобто на 8,5 тисяч більше, ніж рік тому [9]. Вони становлять понад 54% від загальної чисельності іноземних студентів в Польщі (див. рис. 3).

Цікаво зазначити, що на другому місці в даному рейтингу займають студенти з Білорусії, яких налічується 5119 осіб. Вони становлять 7,78% від загальної кількості, що в 7 разів менше, ніж студентів з України. Стрибок зростання числа студентів з України зумовле-

ний як послідовним, десятирічним стратегічним розвитком маркетингових і рекламних компаній польських вузів на цьому ринку (зокрема, в рамках програми «Study in Poland»), так і нинішньою складною політичною та економічною ситуацією в Україні, близькістю культур та мови.

Українські вищі навчальні заклади теж мають достатній потенціал для боротьби за частку міжнародного ринку освітніх послуг. За даними МОН України у 187 вищих навчальних закладах України здобувають освіту 65 тис. студентів зі 146 країн світу. Частка України на міжнародному ринку освіти за чисельністю іноземних студентів

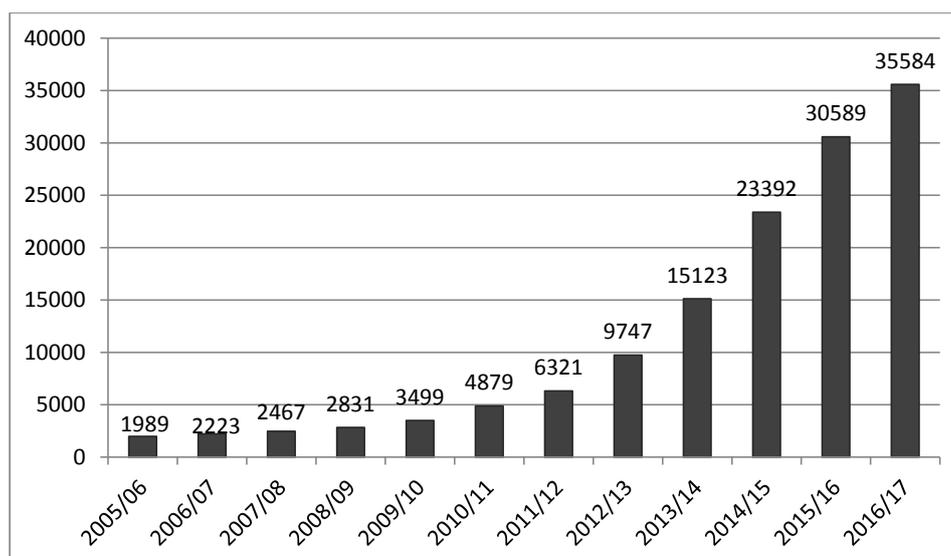

Рис. 3. Ріст кількості студентів з України в 2005-2017 роках

становить всього 1,5 %. За останні роки кількість іноземних студентів значно збільшилась. Щорічні фінансові надходження від них складають 4,3 млрд. грн. Вагомі надходження коштів мають вищі навчальні заклади, в яких навчається значна частка іноземних студентів. Надання освітніх послуг іноземним громадянам дозволяє забезпечити роботою 5 тис. викладачів.

Якщо взяти до уваги географію іноземних вступників, то в Україні найбільше (50 %) навчається студентів з Азії: Туркменістану, Азербайджану, Китаю, Російської федерації, Індії, Іраку, Ірану тощо. З африканського континенту чимало студентів приїждить з Нігерії. Понад 4 тис. іноземних студентів представляють європейські країни. Причиною того, що на навчання до України приїжджає мало іноземців з розвинутих країн, є недостатньо високі котирування вітчизняних вищих навчальних закладів у міжнародних рейтингах, за якими визначається рівень якості освіти. У 2014 р. через події в Україні кількість студентів-іноземців зменшилася.

Моніторинг студентських уподобань свідчить, що вище всього на міжнародному ринку цінується бізнес-освіта. Майже 20 % студентів вивчають технічні та інженерні науки, найпопулярніші з них – інформаційні технології. Приблизно стільки ж студентів обирають природничі науки. Замикає список медицина – 4-5 %. Натомість в Україні 25 % (понад 16 тис.) іноземних студентів опановує медичний фах. А 20 % (понад 13 тис.) вивчають технічні науки. Гуманітарні та економічні факультети українських університетів користуються меншою популярністю серед іноземців.

Для української вищої освіти розширення експорту освітніх послуг вигідне, по-перше, з економічної точки зору: підготовка фахівців для зарубіжних країн стає однією з найбільш вигідних статей доходу, особливо в умовах слабкого фінансування сфери освіти. По-друге, з точки зору підвищення якості освіти: прагнення залучити іноземних студентів спонукає українські заклади до формування системи підготовки фахівців з урахуванням вимог світового ринку праці до якості освіти та напрямів підготовки фахівців [10].

Інвестиції в людський капітал не обмежуються тільки освітою, хоча вважають її за основне джерело поповнення цього капіталу. Крім того, на якість людського капіталу в економіці впливають також інвестиції в поліпшення здоров'я, а також і в подовження життя. Особливо актуальні останній вид інвестицій в країнах третього світу, де голод, злидні і коротка тривалість життя населення різко обмежує можливості для розвитку.

Останніми роками в Україні все більше витрати на інвестиції в людський капітал покладаються безпосередньо на людей, носіїв цього капіталу, їх батьків, що утримують молодих людей, вкладаються у витрати на освіту в державних навчальних закладах, а також на все суспільство через систему фінансування освіти. Ці інвестиції передбачають віддачу у вигляді майбутніх доходів, які перевищують вкладені кошти.

З точки зору суспільства, повернення має полягати у майбутній більш високій продуктивності праці, більш високих доходах громадян, а, отже, і більш високих податках, що зумовлює економічний ефект від зроблених вкладень. Таким чином, ефективність розвитку національної економіки сучасної держави у величезній мірі залежить від того, скільки коштів вона інвестувала в освіту громадян. Без цього неможливо забезпечити її поступовий економічний і соціальний розвиток.

Висновки. Інноваційна економіка розвивається на зусиллях людського капіталу. Людський капітал стає невід'ємною детермінантою економічного зростання. Тому так важливо обґрунтування економічних функцій освітніх інвестицій у відтворення і накопичення людського капіталу національної економіки. Серед основних форм інвестування в людський капітал виділяються освіта, підготовка та перепідготовка, підвищення рівня знань. Результати інвестицій в освіту є непередбаченими і тому підлягають перегляду основних підходів.

Витрати на освітні інвестиції в людський капітал покладаються безпосередньо на носіїв капіталу, а також на все суспільство через систему фінансування

освіти. Повернення інвестицій має полягати у майбутній більш високій продуктивності праці, доходах громадян, а, отже, податках, що зумовлює економічний ефект від зроблених вкладень. Таким чином, ефектив-

ність розвитку національної економіки залежить від кількості інвестованих в освіту коштів. Перспективним напрямом інвестицій в людський капітал виявився міжнародний експорт освітніх послуг.

1. Smit A. *An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations*. URL: <http://www2.hn.psu.edu/faculty/jmanis/adam-smith/wealth-nations.pdf> (дата звернення: 30.01.2018).
2. Becker G. S. *Human Capital*. N. Y.: Columbia University Press, 1964. 380 p.
3. Mincer J. *Progress in Human Capital Analysis of the Distribution of Earnings*. Stanford: Junipero Serra Blvd, 1974. 67 p.
4. Schutz T. W. *Capital Formation by Education*. *Journal of Political Economy*. 1960. Vol. 68. December. P. 62–77.
5. Долан Э. Дж., Лундсей Д. Е. *Рынок: микроэкономическая модель*. Спб.: Автокомп. 1992 г. 496 с.
6. Glaeser E. W. *The Formation of Social Capital*. *OECD Conference Papers*. Chicago-L, 1993. URL: [www.oecd.org/Reference to Education](http://www.oecd.org/Reference%20to%20Education) (дата звернення: 31.01.2018).
7. Бек У. *Общество риска: на пути к другому модерну* / Пер. с нем. В. Седельника, Н. Федоровой. М.: Прогресс-Традиция, 2000. 383 с.
8. У Канаді планують збільшити вдвічі кількість іноземних студентів. URL: http://zik.ua/ua/news/2014/01/16/ukrapadi_planuyut_zbilshyty_vdvichy_kilkist_inozemnyh_studentiv_453165 (дата звернення: 31.01.2018).
9. Стадний Є. Українські студенти за кордоном: факти та стереотипи. 19 грудня 2017. URL: <https://cedos.org.ua/uk/osvita/ukrainski-studenty-za-kordonom-fakty-ta-stereotyipy> (дата звернення: 30.01.2018).
10. Україна на міжнародному ринку освітніх послуг вищої освіти. URL: <http://www.eurosvita.net/index.php/?category=1&id=3758> (дата звернення: 30.01.2018).

E-mail: vik2005vik@meta.ua

УДК 336.5

Кукош М.С.

провідний інженер,

Інститут проблем ринку і економіко-екологічних досліджень
Національної Академії наук України

ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ З ПОЗИЦІЙ РАЙОНІВ З ВИКОРИСТАННЯМ МЕТОДУ БАГАТОМІРНОГО ШКАЛУВАННЯ

У статті запропоновано методичний підхід до оцінки інвестиційного потенціалу регіону з позицій районів. Запропонований підхід включає три етапи розрахунково-аналітичних операцій з використанням обґрунтованого набору показників. Дана кількісна і якісна оцінка потенціалу районів методом багатомірного шкалування; коригування ранжирування районів матричним методом на основі ключових критеріальних показників, що характеризують найважливіші елементи інвестиційного потенціалу; звід даних на карту інвестиційної привабливості (потенціалу) районів області з визначенням найбільш конкурентних видів діяльності. Даний підхід має сприяти розв'язанню наступних регіональних завдань: підвищенню ефективності використання інвестиційних ресурсів; формуванню оптимальних територіальних напрямів інвестиційних потоків; створенню сприятливішої інвестиційної привабливості; удосконаленню механізмів обґрунтування і залучення інвестицій; зниженню ступеня ризиків для інвесторів і кредиторів

Ключові слова: методика, оцінка, інвестиції, потенціал, привабливість, регіон, метод багатомірного шкалування.

ОЦЕНКА ИНВЕСТИЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА РЕГИОНА С ПОЗИЦИИ РАЙОНОВ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ МЕТОДА МНОГОМЕРНОГО ШКАЛИРОВАНИЯ

Кукош М.С.

В статье предложен методический подход к оценке инвестиционного потенциала региона с позиции районов. Предложенный подход включает три этапа расчетно-аналитических операций с использованием обоснованного набора показателей. Дана количественная и качественная оценка потенциала районов методом многомерного шкалирования; корректировки ранжирования районов матричным методом на основе ключевых